

tema nerviós. Així els veiem inestables, excessius, que es condueixen amb torpesa i brusquetat, amb una mímica i una actitud que no respon pas als seus sentiments, amb una mímica que en diríem postissa. L'atenció és inconstant, el seu humor capritxós i variable; s'irriten, ploren o riuen per qualsevulla banalitat insignificant; la seva afectivitat desordenada es desfoga fàcilment amb apassionaments puerils o amb rancúnies inexplicables. En aquesta edat els sentiments del nen sofreixen molt sovint canvis que alarmen extraordinàriament les famílies. Les idees sofreixen també trastorns molt notables, d'aquí les seves decisions un xic estrambòtiques i la seva conducta irregular i poc espontània. Aquell fill que fins en aquests moments s'exterioritzava amb franquesa i ingenuïtat, aprèn ja a dissimular, a amagar-se darrera la seva careta postissa.

Els instints assoleixen en aquesta edat una intensitat desmesurada i, més que cap altre, el sexual. La sexualitat comença a precisar el seu objecte i la seva finalitat. L'ambient familiar se'ls apareix com esquifit, les lleis morals i religioses, els deures socials els apareixen davant dels seus ulls com a coses pesaroses, no arriben a comprendre la necessitat de tots aquests obstacles que entrebanquen els seus impulsos instintius i, per tot això, la seva ànima vaga dintre de la inseguretat i la incomprensió, reportant-li un neguit constant, i, amb això es converteix en hipòcrita, versàtil, irritable i poc confiat, no decidint-se a confiar els seus neguits i les seves ànsies a les persones ja adultes.

Conjuntament amb aquest trasbals de l'espirit, es van succeïnt els canvis orgànics propis de l'edat. En les noies apareix la seva primera regla, funció fisiològica que sovint els reporta extraordinària sorpresa i a vegades els ocasiona un fort esglai. Els ovaris i els testículs amb el seu normal desenrotllament determinen en l'organisme transformacions extraordinàries i característiques motllejant el tipus femení i el tipus masculí i intensifiquen globalment totes les funcions orgàniques especialment les corresponent al sistema nerviós.

Hall ens diu que, quan la pubertat fa la seva aparició, l'adolescència desperta en un món nou, món que arriba a comprendre només d'una manera molt deficient. És en aquesta edat en la que es formen els bons i mals costums de l'individu, diu Miles, és l'edat més crítica de la vida. En

cap més època es risquen tants de perills com en aquesta.

Per a poder-se lliurar de tants de perills com ofereix aquesta edat crítica i efervescent, cal el que se'n diu educació aciençada de l'adolescent, de la que ens ocuparem després.

És en aquesta edat, també, quan es desenrotlla l'instint social i és en virtut d'aquest instint que l'adolescent pren gust i estimació per la vida de companyia, és quan sol sentir-se més vivament el sentiment de l'amistat i és aquesta una tendència que havem d'afavorir i endegar convenientment. Hem d'afavorir-la i encausar-la en el sentit de què l'amic, el confident dels sentiments de l'adolescent, sigui un del propi sexe, d'una edat un xic major i posseït d'una bona moral i d'uns bons sentiments.

Les bones amistats resulten molt beneficioses per a la formació del caràcter de l'adolescent i per l'esplai de la seva intensa afectivitat. En general, hom pot observar com els adolescents, instintivament, es fan tan amics amb altres que mútuament es compensen llurs respectius caràcters; així un adolescent actiu i decidit cerca l'amistat d'altre més temorenc i, per tant, més indecis i viceversa. Les relacions d'amistat entre adolescents solen exercir influències recíproques que perduren tota la vida.

No és convenient el deixar aquestes amistats espontànies com a exclusives, puix que pot derivar-se'n, també, una accentuació en els caràcters respectius, o sigui, accentuar la timidesa de l'un o l'orgull de l'altre. Per a evitar això, convé que els adolescents mantinguin amistat amb altres de temperaments diversos.

Durant l'adolescència i fins ja ben entrada a la plenitud de la vida, se sent una gran necessitat de moure's, es fa difícil l'estar-se quiet i, per això, per satisfer aquesta necessitat de saltar i córrer, resulten molt eficients els exercicis físics ben regulats, els jocs, els esports, com p. e., el fútbol, els quals, a més de satisfer aquesta necessitat, estimulen altres tendències de l'adolescent, com són la lluita noble, l'honor, el respecte mutu, etcètera.

Cap de les tendències i impulsos indicats poden ésser comparats, en quant a intensitat, amb el de la sexualitat. Aquest impuls instintiu constitueix la característica especial d'aquesta edat i és el que cal tenir més en compte, puix que pot reportar a l'individu trastorns més seriosos.